

N:o 19.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående beredande af lånemedel till fortsatt utveckling af statens telefonväsende; gifven Stockholms slott den 19 december 1902.

Under åberopande af bifogade utdrag af statsrådsprotokollet öfver civilärenden för denna dag, vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att bemyndiga riksgäldskontoret att tillhandahålla telegrafstyrelsen för fortsatt utveckling af statens telefonväsende ett lånebelopp af en million femhundredratusen kronor att, i mån af behof och sedan detta för hvarje gång blifvit af Kungl. Maj:t pröfvadt, af telegrafstyrelsen i riksgäldskontoret lyftas och jämte ränta, motsvarande den ränteutgift, som genom berörda belopps öfverlämnande till telegrafstyrelsen förorsakas riksgäldskontoret, inom tolf år från första lyftningsdagen återgäldas medelst afbetalningar, i den mån telegrafverkets medel därtill lämna tillgång, dock så att dylika afbetalningar böra en månad förut af telegrafstyrelsen för riksgäldskontoret tillkännagifvas.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

OSCAR.

Hjalmar Westring.

*Utdrag af protokollet öfver civilärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 19
december 1902.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena LAGERHEIM,
Statsråden: ODELBERG,
 HUSBERG,
 PALANDER,
 WESTRING,
 RAMSTEDT,
 BERGER,
 MEYER och
 VON FRIESEN.

Chefen för civildepartementet statsrådet Westring anförde:

I underdånig skrifvelse den 7 nästlidne november har telegrafstyrelsen gjort framställning om anvisande af ytterligare lånemedel till utveckling af statens telefonväsende.

Därvid har telegrafstyrelsen till en början redogjort för användandet af det utaf 1902 års Riksdag för enahanda ändamål anvisade lånebelopp,

en million femhundrausen kronor; och inhämtas af denna redogörelse, att nämnda belopp jämlikt nådiga brefvet den 21 juni 1902 är användt eller till återstående delar afsedt att användas till följande arbeten:

Anläggning af telefontät på Gottland,

innefattande centralstation i Visby och växelstationer i Slite, Lärbro, Tingstäde, Fårösund, Klintehamn, Hemse, Hafdhem, Barlingbo, Bjerges och Etelhem jämte förbindelseledningar mellan dessa stationer kr. 106,000: —

Inköp och ombyggnad af Fryksdalens telefonföreningsnät

(centralstation i Sunne och växelstationer i Torsby, Lysvik, Gräsmark, Berga och Fagerås jämte förbindelseledningar mellan dessa stationer samt från Sunne till Karlstad) » 62,100: —

Anläggning af växelstationer:

Nybro med förbindelseledning till Kalmar	»	12,800: —
Orrefors, Målerås och Älghult } med	»	12,950: —
Stehag	»	2,000: —
Fjälldalen	»	1,900: —
Målaskog	»	1,050: —
Kungshult	»	8,100: —
Trönninge	»	1,250: —
Hofmantorp	»	2,800: —
Marieholm	»	{Eslöf och Teckomatorp} » 4,800: —
Holmsjö, Emmaboda och Skruf }	»	» Karlskrona ... » 5,050: —
S. Sandby	»	» Lund » 1,600: —
Jula	»	» Mariestad » 1,800: —
Ullervad	»	» » » 1,700: —
Jungskola	»	» Vara » 5,100: —
		Transport kr. 231,000: —

		Transport kr.	231,000: —
Väse	med förbindelseledning till	Kristinehamn »	5,200: —
Ullerud	»	» Katrineberg »	6,400: —
Boda	»	» Kil	3,200: —
Bäckefors och Ed	»	» Mellerud	6,900: —
Nol	»	» Göteborg	3,800: —
Brunskog	»	» Arvika	5,900: —
Lindö	»	» Norrköping	2,450: —
Mogata	»	» Söderköping	1,700: —
Hidingsta	»	» Örebro	2,200: —
Askeby	»	» Bankekind	1,650: —
Lönneberga	»	» Hultsfred	1,500: —
Malmbäck	»	» Nässjö	2,000: —
Bönan	»	» Gäfle	2,350: —
Åshammar	»	» Storvik	1,750: —
Gräsberg	»	» Ludvika	1,800: —
Hybo	»	» Ljusdal	2,700: —
Malung	»	» Mora	10,500: —
Huddingeby	»	» Heby	2,750: —
Runhällen	»	»	1,400: —
Lidensboda	»	» Sillre	1,900: —
Håkansö	»	» Piteå	2,600: —
Gimdalen	»	» Bräcke	5,600: —
Spannarps	»	» Engelholm	3,100: —
Årdala	»	» Flen	3,200: —
Tungelsta	»	» Östnora	5,700: —
Bergsgården	»	» Falun	1,650: —
Hallen, Gärdsta och Oviken	»	» Qvitsle	11,500: —

Anläggningar af förbindelseledningar:

Kalmar—Torsås	kr.	3,050: —
Alfvesta—Moheda	»	950: —
Vanås—Broby	»	600: —
Ryssby—Ljungby	»	1,150: —
Växjö—Vislanda	»	2,500: —
Transport kr.		340,650: —

	Transport kr.	340,650: —
Kristianstad—Vinslöf	»	1,550: —
Eslöf—Hörby	»	2,650: —
Malmö—Lund	»	1,300: —
Malmö—Eslöf	»	3,500: —
Smögen—Örn	»	1,250: —
Skara—Axvall	»	1,400: —
Lysekil—Tossene	»	2,600: —
Skara—Götene	»	1,250: —
Karlstad—Kil	»	1,400: —
Vänersborg—Mellerud	»	3,400: —
Jönköping—Värnamo	»	5,200: —
Strömstad—Grebbe	»	2,950: —
Karlstad—Katrineberg	»	2,800: —
Lidköping—Skara	»	1,600: —
Sköfde—Hjo	»	3,200: —
Skara—Falköping	»	4,300: —
Strömstad—Svinesund	»	6,300: —
Bofors—Jannelund	»	1,300: —
Eskilstuna—Kungsör	»	1,800: —
Katrineholm—Walla	»	1,500: —
Linköping—Stjärnorp	»	1,700: —
Mjölby—Skeninge	»	700: —
Norrköping—Kuddby	»	1,500: —
Norsholm—Ringstorp	»	1,000: —
Högsby—Berga	»	500: —
Örebro—Vretstorp	»	4,000: —
Örebro—Kumla	»	1,700: —
Flen—Sparreholm	»	1,600: —
Kumla—Torp	»	550: —
Nässjö—Jönköping	»	27,700: —
Norrköping—Linköping	»	12,900: —
Mjölby—Nässjö	»	5,000: —
Skebokvarn—Sparreholm	»	500: —
Västervik—Hultsfred	»	6,000: —
Eskilstuna—Arboga	»	12,500: —
Norrköping—Melby	»	1,400: —
Motala—Mjölby	»	2,600: —
	Transport kr.	473,750: —

	Transport kr.	
Eskilstuna—Kolbäck	»	473,750: —
Nässjö—Hultsfred	»	800: —
Arboga—Västerås	»	6,100: —
Flen—Eskilstuna	»	3,700: —
Uppsala—Björklinge	»	6,600: —
Stockholm—Drottningholm.....	»	2,100: —
» —Hasseludden	»	3,200: —
» —Dufnäs	»	1,400: —
Saltsjöbaden—Dufnäs	»	1,500: —
Enköping—Karleby	»	700: —
Stockholm—Väsby	»	1,550: —
» —Billsta	»	1,100: —
» —Älfsala	»	5,000: —
» —Lagnö	»	5,300: —
» —Rindö	»	3,300: —
Norrtälje—Röksta	»	2,750: —
» —Norrby	»	850: —
Södertälje—Pilkrog	»	3,000: —
S. Ljusterö—Svartsö	»	1,200: —
Stockholm—Dalarö	»	2,600: —
» —Enköping	»	3,900: —
» —Gnesta	»	8,200: —
Kopparberg—Grängesberg	»	3,700: —
Köping—Munktorp	»	1,100: —
Norberg—Falun	»	2,700: —
Sala—Ransta	»	10,000: —
Sundsvall—Hudiksvall	»	1,700: —
Luleå—Nederkalix	»	26,000: —
Nyland—Sollefteå	»	27,500: —
Luleå—Boden	»	14,000: —
Östersund—Lit	»	9,800: —
Ånge—Bräcke	»	2,000: —
Fränsta—Johannisberg	»	2,500: —
Gellivare—Malmberget	»	700: —
Västerås—Köping	»	600: —
Sundsvall—Fränsta	»	3,800: —
		5,000: —
	Transport kr.	649,700: —

Transport kr. 649,700: —

Anläggning af kabelvägar samt utvidgning af telefontnäten i:

Stockholm	»	300,000: —
Göteborg	»	150,000: —
andra orter i riket	»	400,300: —
		Summa kr. 1,500,000: —

Vidare har telegrafstyrelsen anmält att, på samma sätt som under de närmast föregående åren, utvecklingen under år 1902 af statens telefonväsende skett genom anordnande af telefontnät å sådana orter, där dylika förut icke funnits, genom anläggning af nya förbindelseledningar samt genom utvidgning af statens förutvarande lokalnät.

Rörande utvecklingens gång under år 1902 och närmast föregående åren har telegrafstyrelsen meddelat följande uppgifter:

	Telefonledningarnes längd i km.	Antal apparater.	Bruttoinkomst.	Drift- och underhållskostnad.
1898	86,992.7	39,685	3,096,859	1,473,490.
1899	97,693.9	46,381	3,679,369	1,783,645.
1900	110,986.3	51,998	3,994,879	2,035,735.
1901	117,037	56,185	4,613,208	2,369,183.
1902 omkring	124,000	omkring 61,000	omkring 4,900,000	omkring 2,600,000.

Vidare har telegrafstyrelsen meddelat att, i likhet med hvad alljämt under de senare åren varit fallet, äfven under år 1902 många framställningar om rikstelefontnätets utsträckande medelst anläggning af nya växelstationer jämte förbindelseledningar inkommit till telegrafstyrelsen, och att i åtskilliga fall förberedande aftal härom redan vore träffade. För att tillmötesgå utvecklingens behof hade telegrafstyrelsen dittills haft till sitt förfogande — förutom de för längre interurbanledningar anvisade anslagsmedel — icke blott de af Riksdagen anvisade lånemedlen utan äfven de betydliga öfverskotten å telefonverksamheten. Till hvilka belopp de för telefonväsendets utveckling disponibla låne- och öfverskottsmedel uppgått framginge af följande i telegrafstyrelsen uppgjorda tablå öfver de senast förflutna tio åren:

År.	Lånemedel.	Öfverskott.	Summa.
1893	1,000,000	391,529	1,391,529.
1894	750,000	475,915	1,225,915.
1895	750,000	605,524	1,355,524.
1896	750,000	675,058	1,425,058.
1897	1,000,000	712,010	1,712,010.
1898	1,000,000	846,074	1,846,074.
1899	1,000,000	1,027,259	2,027,259.
1900	1,000,000	939,335	1,939,335.
1901	1,000,000	1,114,755	2,114,755.
1902	1,500,000	omkring 1,200,000	omkring 2,700,000.

Med erinran att genom nådiga brefvet den 6 juni 1902 blifvit förordnad, att det vid verkställt bokslut befintliga öfverskott af telegrafverkets medel skulle till statskontoret inlevereras, har telegrafstyrelsen vidare meddelat, att till följd hufvudsakligen af den betydliga ökningen från och med år 1903 af telegrafverkets aflöningsstat komme öfverskottsmedlen att i betydlig mån begränsas och att telegrafstyrelsen i allt fall ansåge erforderligt, att för den närmaste framtiden ett belopp af 900,000 kronor af öfverskottsmedel afsattes till kassaförslag för verket. För anordnande af telefonförbindelser till de i förutvarande nät nytillkommande abonnenter och för att tillmötesgå anspråken på inrättande af nya växelstationer och dessas förbindande med de äldre näten blefve sålunda telegrafstyrelsen hänvisad till lånemedel. Då dessa anspråk ingalunda minskats och då luftledningarne inom de större lokálnäten efter hand, allt efter som dessa nät ökades, måste utbytas mot jord- eller luftkabelledningar, för hvilka arbeten kostnaden också måste bestridas med lånemedel, blefve därför, äfven om både nyanläggningar och ombyggnader begränsades till det allra nödvändigaste, behovet af lånemedel så stort, att telegrafstyrelsen icke såge någon möjlighet att sätta detsamma till lägre belopp än det för innevarande år anvisade eller en och en half million kronor.

De anläggningar af ifrågavarande slag, för hvilka under år 1903 lånemedel enligt telegrafstyrelsens åsikt borde anvisas, vore:

Anläggning af centralstationer och telefontät i:

Kiruna	kr.	12,800: —
Mörbylånga	»	900: —
	Transport kr.	13,700: —

Transport kr. 13,700: —

Anläggning af växelstationer i:

Barkåkra och	Förslöf med förbindelseledning till		
Engelholm	»	4,900: —	
Fyllinge	med förbindelseledning till Halmstad ... »	2,000: —	
Färjestaden	» » » Mörbylånga »	6,500: —	
Grönhögen och)	» » » » »	8,900: —	
Södra Möckleby)			
Hyllie	» » » Malmö »	3,350: —	
Jämjöslätt	» » » Ramdala »	2,400: —	
Slöinge	» » » Halmstad ... »	3,600: —	
Tyringe	» » » Hesselholm »	3,600: —	
Wassmolösa	» » » Kalmar »	6,500: —	
Veinge	» » » Laholm »	1,800: —	
Åsheda och)	» » » Braås »	12,200: —	
Norrhult }			
Östra Grefvie	» » » Svedala »	3,450: —	
Igelstorp	» » » Sköfde »	2,200: —	
Långed och)	» » » (Mellerud och)	19,800: —	
Upperud }	» » » (Bengtsfors)		
Rännum och)	» » » Vänersborg »	4,500: —	
Bryggum }			
Eksund	» » » Norrköping »	1,450: —	
Fellingsbro	» » » Vesslingby »	1,100: —	
Finnerödja	» » » Laxå »	1,800: —	
Hällberga	» » » Eskilstuna »	1,950: —	
Skärkind	» » » Norsholm ... »	1,150: —	
Virserum	» » » Hultsfred ... »	5,500: —	
Årdala	» » » Flen »	2,800: —	
Gnarp	» » » Bergsjö »	3,700: —	
Gysinge	» » » Gäfle »	3,900: —	
Norrsundet	» » » Hamrånge »	2,300: —	
Romfartuna	» » » Västerås »	3,600: —	
Tärnsjö	» » » Sala »	3,600: —	
Åsby	» » » Köping »	1,300: —	
Öster Fernebo	» » » Gysinge »	1,750: —	

Transport kr. 135,300: —

		Transport kr.	135,300: —
Bränna och Ytter-Morjärv)	med förbindelseledning till Törefors	»	5,200: —
Nautanen	»	» Gellivare	3,600: —
Tynderö	»	» Ala	3,800: —

Anläggning af förbindelseledningar:

Borgholm—Mörbylånga	kr.	3,900: —
Hessleholm—Bjärnum	»	1,050: —
Vislanda—Elmhult	»	1,950: —
Växjö—Braås	»	2,100: —
Arvika—Säffle	»	7,600: —
Göteborg—Alingsås	»	3,300: —
Göteborg—Lerum	»	1,500: —
Göteborg—Mölndal	»	700: —
Lidköping—Mariestad	»	12,300: —
Karlstad—Grums	»	2,000: —
Ulricehamn—Falköping	»	4,500: —
Eskilstuna—Hållsta	»	700: —
Eskilstuna—Mälarbuden	»	800: —
Kisa—Horn	»	1,550: —
Linköping—Mjölby	»	2,200: —
Linköping—Stjärnorp	»	1,700: —
Motala—Borensberg	»	1,400: —
Motala—Vadstena	»	1,500: —
Norrköping—Skärblacka	»	1,700: —
Norrköping—Åby	»	600: —
Örebro—Bofors	»	3,400: —
Örebro—Hallsberg	»	950: —
Grillby—Hedsta	»	900: —
Norrtälje—Södersvik	»	1,200: —
Röksta—Vätö	»	1,650: —
Saltsjöbaden—Älgö	»	350: —
Stockholm—Uppsala	»	3,450: —
Stockholm—Djursholm	»	2,450: —
Stockholm—Norrtälje	»	6,700: —
Stockholm—Saltsjöbaden	»	1,250: —
	Transport kr.	223,250: —

	Transport	kr.	
		223,250:	—
Uppsala—Almunge	»	2,300:	—
Uppsala—Märsta	»	1,550:	—
Vaxholm—Skarpö	»	650:	—
Vaxholm—Skägga	»	500:	—
Krylbo—By	»	1,300:	—
Uppsala—Örbyhus	»	2,500:	—
Östhammar—Edebo -- Norrtälje	»	6,250:	—
Härnösand—Ramvik	»	1,700:	—
Sundsvall—Liden	»	2,900:	—
Säfvar—Sikeå	»	2,800:	—
Umeå—Vännäs	»	1,900:	—

Anläggning af kabelvägar samt utvidgning af näten i:

Falun	kr.	45,200:	—
Gäfle	»	20,800:	—
Göteborg	»	10,700:	—
Halmstad	»	50,200:	—
Karlstad	»	14,000:	—
Malmö	»	26,950:	—
Norrköping	»	86,000:	—
Stockholm	»	280,000:	—
Söderhamn	»	11,500:	—
Umeå	»	13,200:	—
Uppsala	»	40,000:	—
andra orter i riket	»	79,850:	—

Anordnande af nya abonnentförbindelser vid förut befintliga nät:

inom I distriktet	kr.	87,000:	—
» II	»	134,000:	—
» III	»	90,000:	—
» IV	»	134,000:	—
» V	»	87,000:	—
» VI	»	42,000:	—
	kr.	574,000:	—
	Summa	kr. 1,500,000:	—

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt har telegrafstyrelsen hemställt, att Eders Kungl. Maj:t täcktes bereda telegrafstyrelsen utväg att för fortsatt utveckling af statens telefonväsende erhålla ytterligare lån till belopp af en million femhundra tusen kronor för år 1903, att i mån af behof och efter Eders Kungl. Maj:ts pröfning ställas till telegrafstyrelsens förfogande med skyldighet för telegrafverket att därå erlægga ränta och göra afbetalningar, på sätt Eders Kungl. Maj:t kunde finna godt föreskrifva.

Emot den af telegrafstyrelsen sålunda gjorda hemställan om erhållande för år 1903 af lån till samma belopp, som för år 1902 beviljats, har jag intet att erinra; och hemställer jag alltså,

att Eders Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen att bemyndiga riksgäldskontoret att tillhandahålla telegrafstyrelsen för fortsatt utveckling af statens telefonväsende ett lånebelopp af en million femhundra tusen kronor att, i mån af behof och sedan detta för hvarje gång blifvit af Eders Kungl. Maj:t pröfvadt, af telegrafstyrelsen i riksgäldskontoret lyftas och jämte ränta, motsvarande den ränteutgift, som genom berörda belopps öfverlämnande till telegrafstyrelsen förorsakas riksgäldskontoret, inom tolf år från första lyftningsdagen återgäldas medelst afbetalningar, i den mån telegrafverkets medel därtill lämna tillgång, dock så att dylika afbetalningar böra en månad förut af telegrafstyrelsen för riksgäldskontoret tillkännagifvas.

Hvad föredragande departementschefen sålunda hemställt, däruti statsrådets öfrige närvarande ledamöter instämde, behagade Hans Maj:t Konungen i nåder gilla samt förordnade, att i enlighet därmed nådig proposition skulle till Riksdagen aflåtas af den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ex protocollo:

E. K. Almqvist.